

معمای تاب‌آوری ایران و آمریکا

در جنگ کنونی و در حالی که برخی با تکیه بر بزرگی اقتصاد آمریکا کفه تاب‌آوری را به سمت واشنگتن سنگین می‌دانند، جزئیات معادلات مالی و ساختاری نشان می‌دهد این تصویر می‌تواند کاملاً معکوس باشد

گروه اقتصاد- در جنگی که امروز به لایه‌های زیرین اقتصاد نیز سرایت کرده، نگاه‌های تک‌بعدی معمولاً اسیر مقایسه‌های انتزاعی می‌شوند. به‌طور مشخص وقتی تاب‌لوی آمارهای رسمی، تورم نقطه‌ای شهر یورماه را ۸۹.۸ درصد، ۱۲ ماهه را ۷۳.۶ درصد و همچنین نرخ ارز را در کانال ۲۶۳ هزار تومان نشان می‌دهد، این گزاره در محافل عمومی و رسانه‌های پررنگ می‌شود که زمان بیش از هر چیز به زیان تهران در حرکت است. ادعای چندی پیش اسکاوت بسنت، وزیر خزانه‌داری آمریکا مبنی بر این‌که اقتصاد ایران ظرف دو هفته آینده تاب نخواهد آورد نیز برآمده از همین نوع نگاه کمی و کلاسیک بود. ادعایی که در سوی مقابل، واکنش حساب‌کاربری محمدباقر قالیباف، رئیس‌مجلس – با انگشت گذاشتن بر حجم کم سابقه بدهی‌های فدرال، انجماد بازار اوراق و...- نشان داد تصویر نقاط ضعف ساختاری حریف نیز الزاماً با برآوردهای سطحی همخوان نیست. هم‌راستا با این چالش، یک پرسش راهبردی به میان می‌آید: آیا خط‌کش‌های مرسوم توان سنجش تاب‌آوری واقعی را دارند و چرا غول ۳۰ تریلیون دلاری اقتصاد آمریکا شکننده‌تر از تصورات رایج است؟

روایی شکننده هوش مصنوعی

برای فهم پاشنه آشیل واشنگتن، باید دید رونق سال‌های اخیر آن، به چه تکیه‌گاه‌هایی متصل بوده است؟ موتور اصلی ارزش‌گذاری بازارهای مالی آمریکا در سال‌های اخیر، تقریباً به صورت انحصاری بر دوش «هوش مصنوعی» و هزینه‌های سرمایه‌ای (CapEx) سرسام‌آور آن قرار داشته است. بر اساس بررسی‌های موشکافانه تحلیلگران ارشد بازارهای در فایننشال تایمز، سهم هزینه‌های سرمایه‌ای این بخش از تولید ناخالص داخلی (GDP) آمریکا از حدود ۰٫۷ درصد در سال ۲۰۲۵، طبق برآوردها به مرز خیره‌کننده ۹ درصد تا سال ۲۰۳۲ خواهد رسید. پیوند این بخش با معیشت آمریکایی‌ها، قابل چشم‌پوشی نیست. قریب به ۴۰ درصد از ترانزنامه ۲۱۸ تریلیون دلاری خانوارهای این کشور، به‌طور مستقیم یا از طریق صندوق‌های بازنشستگی در تاروپود بازار سهام قفل شده است.

محدود شدن دامنه اتکال وال استریت به ۱۰ غول فناوری

از سوی دیگر در زیرپوست شاخص جذاب S&P۵۰۰ یعنی ۵۰۰ شرکت برتر آمریکا نیز گسلی نگران‌کننده دهان باز کرده است. تا پیش از بالاگرفتن تنش‌ها، نزدیک به ۷۵ درصد از کل شرکت‌های این شاخص، بازدهی مثبت داشتند. اما اکنون این نسبت کاملاً معکوس شده است. سهام سه چهارم بازار به ویژه در بخش املاک، تولید سنتی و صنایع خرد- در روندی منفی و انقباضی فرو رفته و شاخص کل، تقریباً می‌توان گفت با تنفس مصنوعی کمتر از ۱۰ غول فناوری روی پایستاده است. بحران واقعی از آن جایی آغاز می‌شود که برای سال پیش رو، سرمایه‌گذاری یک تریلیون دلاری در زیرساخت‌های این فناوری پیش‌بینی شده، در حالی که جریان نقد آزاد این شرکت‌ها منفی است. در نتیجه آن‌ها ناچارند این هزینه‌ها را از طریق انتشار کوهی از اوراق قرضه شرکتی آن‌هم در نرخ‌های بهره سنگین کنونی که به بیش از ۵٫۵ درصد هم رسیده تأمین کنند. تزییقی که خود، نرخ بازدهی را بالاتر برده و شرایط را برای جذب سرمایه‌گذاری پیچیده‌تر می‌کند.

هشدارهای اخیر چهره‌هایی مانند ایلان ماسک و مدیران آزمایشگاه‌های بزرگ را که ناگهان با الحی‌اخلاقی! از خطرات امنیتی و «کارتیون‌شدن» هوش مصنوعی سخن گفته‌اند می‌توان به نوعی قرار به جلو در برابر این فشار مالی موجود نامید. پروژه‌ای که با نرخ‌های بهره سنگین، توجیه اقتصادی آن روز به روز کمتر می‌شود و تبدیل به یک قماری پریسک شده است.

تصویری جدید از باتلاق اوراق قرضه

لایه دوم شکنندگی اقتصاد آمریکا، در حیط خלות بدهی‌های دولت فدرال و شرکت‌ها جای دارد. در سال‌های گذشته، واشنگتن بدهی‌های ارزان‌یادی خلق کرد. اما حالا زمان سررسید این کوه بدهی‌ها فرا رسیده است. منتهی این بار وزارت خزانه‌داری آمریکا برای بازپرداخت بدهی‌های سررسید شده باید اوراق جدیدی را با نرخ‌های بسیار بالای کنونی عرضه کند. آن‌هم در شرایطی که با

عقب‌نشینی خریداران سنتی مانند چین و ژاپن از خرید این اوراق، نرخ بازده اوراق ۳۰ ساله خزانه‌داری آمریکا به بالاترین سطح خود از سال ۲۰۰۲ تاکنون (در محدوده ۵٫۵ تا ۵٫۷ درصد) جهش کرده و اقتصاد آمریکا را در آستانه بازگشت به هزینه‌های مالی خردکننده دهه‌های پیشین قرار داده است.

بمب ساعتی آمونیاک در زنجیره غذایی

همزمان با این تنگی نفس مالی، بسته ماندن یا اختلال در شریان تنگه هرمز، اثری به مراتب هولناک‌تر از صرفاً قیمت‌بنزین بر جای می‌گذارد: انسداد مسیر انتقال کودهای پایه «آمونیاک» و آواره، منطقه خلیج فارس بزرگ‌ترین مبدأ صادرات کودهای پایه در جهان به شمار می‌رود. توقف این شریان به همراه جهش دوبرابری بهای گاز نیتیل، موتور محرک افزایش هزینه‌های حمل‌ونقل و نهاده‌های کشاورزی است. اگرچه ایالات متحده از ظرفیت‌های تولیدی داخلی برخوردار است، اما سربایت این شوک به زنجیره غذایی و فصل کاشت و برداشت، جهشی چسبنده در بهای اقلام خوراکی پدید می‌آورد؛ وضعیتی که هرگونه امکان مانور یا کاهش زود هنگام نرخ بهره را از فدرال رزرو سلب می‌کند و فشار فرسایشی بر ساختار بدهی را بالا نگه می‌دارد.

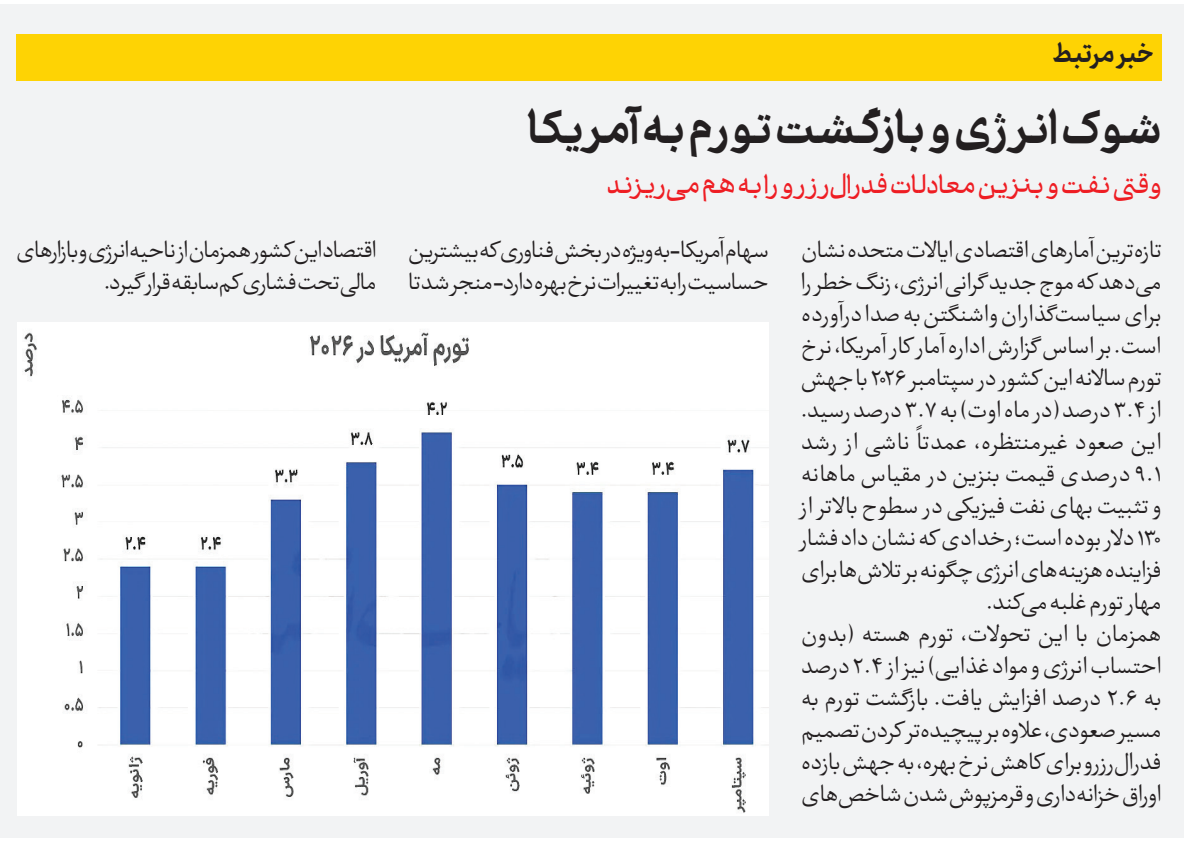
مغالطه ثبات خانوار آمریکایی

در این میان، بخشی از تحلیل‌گران با استناد به نمودارهای ظاهری تلاش می‌کنند اثبات کنند اقتصاد آمریکا آسیب‌ناپذیر است. آن‌ها به نمودار معروف و اخیر جی‌پی مورگان اشاره می‌کنند که طبق آن، نسبت بدهی به درآمد خانوار آمریکایی حدود ۱۱ درصد و بسیار کمتر از بحران مسکن سال ۲۰۰۸ (حدود ۱۶ درصد) است و از آن نتیجه می‌گیرند که شوک هرمز تأثیری بر واشنگتن ندارد.

اما این مقایسه یک خطای آماری است. بیش از ۶۰ درصد این بدهی‌ها مربوط به وام‌های مسکنی است که در سال‌های ۲۰۲۱ و ۲۰۲۲ با نرخ‌های تاریخی ۱.۵ تا ۲.۵ درصد برای ۳۰ سال تثبیت شده‌اند. تصویر واقعی را باید در تعهدات جاری دید؛ جایی که بازار مسکن جدید عملاً قفل شده و نرخ بهره بدهی‌های روزمره نظیر کارت‌های اعتباری و وام‌های دانشجویی از ۲۰ درصد هم عبور کرده است. افزایش محسوس معوقات بانکی (نکول) در وام‌های جاری نشان می‌دهد که سپر مالی طبقه متوسط در حال آب رفتن است. تاب‌آوری خانوار آمریکایی یک تصویر ایستا ناشی از قراردادهای قدیمی است که با گذشت زمان و نیاز به بازتأمین بدهی‌ها با نرخ‌های بهره جدید، دچار فرسایشی شدید خواهد شد.

دو جنس متفاوت تاب‌آوری در ایران و آمریکا

با این حساب، چرا باید گفت فرضیه «شکست زود هنگام ایران» با واقعیت همخوانی ندارد؟ تردیدی نیست که تورم نزدیک به ۹۰ درصد و تلاطم‌های ارزی، فشاری طاقت‌فرسا بر معیشت شهروندان ایرانی وارد کرده و مسلماً

ارواح مومنان در برنخ به کنار چشمه‌ای از بهشت زندگی می‌کنند

گره قانونی کالابری

دولت فرایند راستی‌آزمایی متقاضیان جدید را خارج از فهرست اولیه کلید زده است؛ با این حال کمیسیون اجتماعی مجلس این رویکرد را مغایر با قانون بودجه و وعده‌های رسمی می‌داند

همزمان با اعلام سازمان برنامه و بودجه مبنی بر آغاز راستی‌آزمایی متقاضیان جدید برای افزایش اعتبار کالابری الکترونیک پس از تعیین تکلیف جامعه اولیه ۴۴ میلیون نفری، نایب‌رئیس کمیسیون اجتماعی مجلس با انتقاد از رویه کنونی، شرط‌گذاری‌های جدید را مصداق بدعهدی و مغایر با مصوبات قانونی دانست.

آغاز راستی‌آزمایی متقاضیان جدید؛ تأکید سازمان برنامه بر منابع محدود

بر اساس گزارش‌های رسمی، سازمان برنامه و بودجه کشور برنامه خود را برای بررسی درخواست سایر متقاضیان افزایش اعتبار کالابری خارج از فهرست اولیه ۴۴ میلیون نفری نهایی کرده است. پیگیری‌های تسنیم حاکی از آن است که تخصیص منابع حمایتی به این متقاضیان صرفاً پس از ارزیابی جامعه هدف اولیه خواهد بود و داده‌های ناقص مبنای پرداخت قرار نمی‌گیرد.

سید حمید پورمحمدی، رئیس سازمان برنامه و بودجه کشور، با تأکید بر آغاز این فرایند مرحله‌ای اظهار کرد: «با توجه به محدودیت منابع حمایتی، تخصیص اعتبار باید بر اساس نیاز واقعی و پس از احراز شرایط انجام گیرد؛ بنابراین پس از بررسی وضعیت جامعه هدف اولیه، پرونده سایر متقاضیانی که خود را مستحق حمایت بیشتر می‌دانند نیز بررسی خواهد شد تا منابع به‌صورت هدفمند توزیع شود.» با وجود این، دولت هنوز جزئیاتی از جدول زمانی، شرایط دقیق شمولیت و میزان افزایش ریالی اعتبار برای این گروه منتشر نکرده است.

انتقاد تند بهارستان؛ دولت شرط و شروط تازه را کنار بگذارد

در این حال علی جعفری‌آذر، نایب‌رئیس کمیسیون اجتماعی مجلس، در گفت‌وگو با رسانه‌ها با انتقاد از رویکرد جدید پاستور تأکید کرد که طرح اخیر دولت سختی با وعده‌های اعلام شده به مجلس و مردم در دی‌ماه سال گذشته ندارد و با مصوبه قانون بودجه مغایر است. به گفته وی، هدف قانون‌گذار از ایجاد سامانه

کالابری الکترونیک این بوده که در شرایط تورم فراینده خوراکی‌ها، قدرت خرید اقشار مختلف حفظ شود، اما ایجاد سامانه‌های موازی و وضع قیودی مانند وضعیت مالکیت مسکن یا خودرو، عدول از توافقات پیشین به شمار می‌رود.

نماینده تبریز، آذرشهر و اسکو با اشاره به این‌که تاب‌آوری جامعه در شرایط دشوار اقتصادی صرفاً با سخنرانی و دعوت به صبوری تأمین نمی‌شود، هشدار داد: «دولت وعده داده بود مبالغ کالابری از اردیبهشت‌ماه متناسب با تورم افزایش یابد، اما تأخیر چند ماهه و گره زدن مجدد پرداخت‌ها به ثبت‌نام و اما و اگرهای اداری، اعتماد عمومی را فرسایش می‌دهد. منابع این حمایت در بودجه دیده شده و درآمدهای ارزی نیز پاسخگوست؛ از این رو دولت باید بدون هیچ شرط و شروط جدیدی، مبلغ کالابری را افزایش داده و مابه‌التفاوت ماه‌های گذشته را پرداخت کند تا د چار بدعهدی نشود.»

با قلبی آکنده از غم و اندوه

به اطلاع عزیزان می‌رسانیم

بزرگ خاندان

حاجیه خانم مریم نعمت پور

از میان ما پرکشید.

مراسم خاکسپاری آن مرحومه فردا دوشنبه

مورخ ۱۴۰۵/۰۷/۲۷ ساعت ۱۰ در بهشت رضا

(مقبره خانوادگی، غرفه شماره ۹۸ غربی)

انجام خواهد شد.

مراسم یادبود آن عزیز روز سه شنبه مورخ ۱۴۰۵/۰۷/۲۸ از ساعت ۱۴ الی ۱۶

در مسجد توفیق (احمدآباد، نبش طالقانی ۹) به صورت مردانه و زنانه برگزار خواهد شد.

دکتر مازیار نعمت پور و فامیل وابسته

با افتخار میزبانان هستیم: تشریفات شریف

تلفن تماس بخش پشتیبانی

۳۷۰۰۹۹۱۴

سفارش آنلاین

امکان ارسال عکس

دریافت فاکتور

استفاده از متن‌های پیشنهادی

WWW.۳۷۰۱۰۰.IR

آسان‌ترین راه سفارش آگهی‌ترجم و تسلیت

